

D E C I Z I E

cu privire la respingerea cererii de recurs declarată de Demean Anton, în persoana reprezentantului, avocat Astafiev Valeri.

în cauza civilă, la cererea depusă de petiționarul Demean Anton, persoane interesate Demian Maria, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Administrare Fiscală Centru, cu privire la constatarea faptului juridic al acceptării succesiunii și locul deschiderii ei,

împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 21 mai 2026.

(Dosarul nr.2r-204/2026
PIGD: 2-25157960-03-2r-17062026)

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Central, judecător C. Troianovschi

23 octombrie 2026, mun.Bălți

Textul corespunde originalul

Examinând în ordine de recurs, în lipsa părților, cererea de recurs declarată de Demean Anton, în persoana reprezentantului, avocat Astafiev Valeri,

Curtea de Apel Nord, în completul compus din:
Stanislav Grosu*, Preşedinte,*
Mariana Sajin,
Alina Țihonschi, *judecători*

C O N S T A T Ă :

ÎN FAPT:

1. La 11 noiembrie 2025, petiționarul Demean Anton a înaintat cerere privind constatarea faptului juridic al acceptării succesiunii și a locului deschiderii acesteia.
2. În motivarea cererii, petiționarul invocă că s-a născut la *****, din căsătoria părinților săi, Demean Andrei, născut la ***** și decedat la ***** și Demean (Caraman) Valentina, născută la *****, al cărei nume de familie, Demean, corespundea, la momentul respectiv, cu numele de familie al părinților săi, fapt confirmat prin duplicatul certificatului de naștere cu seria nr. *****, eliberat la ***** de Primăria Peresecina, raionul Orhei.
3. Indică că, din căsătoria părinților săi, înregistrată sub nr.60 la *****, fapt confirmat prin extrasul de pe actul de căsătorie cu seria nr.*****, eliberat la 20 noiembrie 2013 de Primăria Peresecina, raionul Orhei, este unicul copil, respectiv Demean Anton, născut la *****.
4. Menționează că tatăl său, Demean Andrei, a decedat la *****, decesul fiind înregistrat de Primăria Peresecina, raionul Orhei. Ultimul domiciliu al acestuia a fost în satul Peresecina, raionul Orhei.
5. Specifică că, în timpul căsătoriei, relația dintre părinții săi s-a răcit, iar ulterior aceștia au divorțat, la *****. Întrucât, la acel moment, avea o vârstă fragedă, de aproximativ 2 ani, domiciliul său a fost stabilit cu mama. Cu toate acestea, pe măsura înaintării în vârstă, a menținut o relație bună cu tatăl său, pe care, ulterior, îl ajuta inclusiv cu mijloace financiare.
6. Invocă că, după decesul tatălui său, nimeni nu a intrat în moștenirea bunurilor deținute de acesta și anume, a terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,09 ari, amplasat în intravilanul satului Peresecina, raionul Orhei, de care petiționarul a avut grijă.
7. Ulterior, petiționarul a aflat că tatăl său a lăsat un testament în favoarea cumnatei sale, Damian Maria, care, potrivit susținerilor acestuia, în termenul legal de 6 luni, calculat în anul 2015, nu a depus la notar o cerere corespunzătoare pentru eliberarea certificatului de moștenitor și nici nu a solicitat prelungirea acestui termen în condițiile

prevăzute de lege până în prezent. În opinia petiționarului, prin neexercitarea dreptului de acceptare a moștenirii testamentare în termenul prevăzut de lege, Damian Maria a pierdut acest drept, inclusiv în raport cu modificările ulterioare ale legislației, având în vedere că au trecut mai mult de 10 ani de la momentul deschiderii moștenirii.

8. Concretizează că nimeni nu a intrat în moștenirea terenului menționat după decesul tatălui său, iar el a intrat în posesia moștenirii ce i-a aparținut asupra acestui bun, prin administrarea terenului rămas după deces, în vederea păstrării și conservării acestuia. A menționat că a avut grijă de bunul respectiv până în prezent. Totodată, a arătat că nu și-a legalizat dreptul succesoral, deși consideră că este singurul potențial moștenitor al averii rămase după decesul tatălui său.

9. Menționează că, potrivit legislației în vigoare, în cazul chemării la succesiune a unui moștenitor, fie pe cale testamentară, fie în temeiul legii, acesta are de ales între două soluții, și anume să accepte succesiunea sau să o refuze. Respectiv, facultatea de a accepta sau de a refuza succesiunea este comună tuturor moștenitorilor. Exercitarea acestei opțiuni are drept efect fie stabilirea definitivă în persoana moștenitorului a drepturilor succesorale conferite de lege, fie înlăturarea irevocabilă a acestuia de la succesiunea la care a renunțat.

10. Astfel, petiționarul susține că, întrucât a acceptat de facto moștenirea asupra terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,09 ari, amplasat în intravilanul satului Peresecina, raionul Orhei, rămasă după decesul tatălui său, este în drept să solicite constatarea faptului acceptării succesiunii.

11. În acest context, invocă că moștenirea reprezintă un act juridic voluntar, ceea ce presupune că nimeni nu este obligat să accepte moștenirea ce i se cuvine, cu trimitere la art. 686 din Codul civil al Republicii Moldova, în redacția veche, și art. 1034 din Codul civil al Republicii Moldova, în redacția nouă. A menționat că acceptarea succesiunii poate fi efectuată și prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, care este însoțită de acțiuni legate de administrarea și utilizarea acestuia.

12. În aceste condiții, petiționarul consideră că este în drept să se adreseze instanței de judecată cu cerere privind constatarea faptului juridic al acceptării succesiunii rămase după decesul tatălui său, și anume asupra terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,09 ari, amplasat în intravilanul satului Peresecina, raionul Orhei, precum și constatarea locului deschiderii succesiunii.

13. În ședința de judecată, reprezentantul persoanei interesate Demian Maria, avocatul Nichita Ion, a solicitat scoaterea cererii de pe rol, invocând faptul că defunctul Demian Andrei a testat întreaga avere care îi aparținea cet. Demian Maria, în acest sens fiind deschisă procedura succesorală și fiindu-i eliberat acesteia certificatul de calitate de moștenitor legal.

14. Susține că, în condițiile în care procedura succesorală a fost deschisă, petiționarul este în drept să se adreseze notarului competent pentru valorificarea dreptului pretins, însă nu instanței de judecată, pe calea procedurii speciale. Argumentează că petiționarul urma să prezinte probe din care să rezulte imposibilitatea obținerii dreptului solicitat pe o altă cale, însă acesta nu a prezentat refuzul notarului de a deschide procedura succesorală.

15. Totodată, reprezentantul persoanei interesate reiterează că, în speță, există un litigiu de drept, fapt care constituie un temei distinct pentru scoaterea cererii de pe rol.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

16. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 21 mai 2026, s-a scos de pe rol cererea înaintată de petiționarul Demean Anton, persoane interesate Demian Maria, Serviciul Fiscal de Stat, Direcție Administrare Fiscală Centru cu privire la constatarea faptului juridic al acceptării succesiunii și locul deschiderii ei. S-a explicat petiționarului Demean Anton că este în drept să adreseze instanţei o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

17. La 05 iunie 2026, Demean Anton, în persoana reprezentantului, avocat Astafiev Valeri a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 21 mai 2026, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de fond, cu restituirea cauzei instanței de fond pentru continuarea examinării cererii în procedura specială.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI:

18. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

19. Colegiul civil reține, că din lucrările dosarului rezultă că încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 21 mai 2026 a fost comunicată recurentului în aceeași zi (f.d.63).

20. Astfel, instanța conchide, că recursul declarat de Demean Anton, în persoana reprezentantului, avocat Astafiev Valeri, la 05 iunie 2026, este depus în interiorul termenului legal.

ARGUMENTELE ȘI SOLICITAREA RECURENTULUI:

21. În motivarea recursului, recurentul susține că instanța de fond a aplicat în mod formal prevederile art.280 alin.(3) și art.267 lit.l) Cod de procedură civilă, fără a stabili în mod efectiv existența unui litigiu de drept, fără a examina obiectul concret al cererii și fără a ține cont de faptul că cererea formulată nu urmărea partajarea masei succesorale, anularea testamentului sau recunoașterea dreptului de proprietate, ci exclusiv constatarea unui fapt juridic, și anume acceptarea de facto a succesiunii.

22. Totodată, recurentul consideră că instanța de fond a depășit limitele cererii formulate de reprezentantul persoanei interesate Demian Maria, aplicând un temei juridic care nu a fost invocat de acesta.

23. În acest sens, recurentul menționează că cererea a fost formulată de un reprezentant care nu dispunea de împuterniciri legale corespunzătoare. Astfel, în ședința de judecată, reprezentantul petiționarului Demean Anton a invocat lipsa împuternicirilor legale ale avocatului care pretindea că reprezintă interesele lui Demian Maria, indicând că asupra acesteia a fost instituită tutela, iar mandatul avocațial nu conține semnătura tutorelui desemnat, Sîrbu Ana.

24. Respingând aceste obiecții, instanța a reținut că semnătura din mandatul avocațial ar aparține lui Sîrbu Ana, motivând această concluzie exclusiv prin faptul că semnătura „seamănă” cu semnătura din copia actului de identitate anexată la dosar.

25. În opinia recurentului, o asemenea concluzie este contrară principiilor procesului civil și regulilor privind administrarea și aprecierea probelor. Instanța nu deține competențe de expert grafoscopic și nu poate stabili autenticitatea unei semnături prin simpla comparație vizuală efectuată de judecător. Identificarea autorului unei semnături reprezintă o chestiune de fapt care poate fi stabilită numai în baza unor probe admisibile și pertinente, iar în cazul contestării acesteia – prin mijloace probatorii corespunzătoare, inclusiv prin efectuarea unei expertize sau prin prezentarea actului în original.

26. Mai mult, copia actului de identitate nu constituie un specimen oficial destinat verificării autenticității unei semnături și nu poate constitui, prin ea însăși, un temei suficient pentru concluzia că o anumită persoană a semnat mandatul avocațial.

27. Prin urmare, recurentul susține că instanța a făcut o constatare factuală esențială fără suport probator suficient, bazându-se pe propria apreciere subiectivă și substituind procedura de administrare și verificare a probelor prin convingerea personală a judecătorului. O asemenea abordare, în opinia recurentului, contravine principiului nemijlocirii cercetării probelor, principiului contradictorialității și obligației instanței de a-și întemeia concluziile exclusiv pe probe legal administrate.

28. Chiar presupunând că semnătura de pe mandatul avocațial ar aparține lui Sîrbu Ana, recurentul susține că instanța nu a verificat dacă aceasta a semnat în calitate de tutore al lui Demian Maria. Mandatul este emis „în interesele clientei Demian Maria”, însă rubrica privind împuternicirile nu indică în mod expres că persoana care a semnat mandatul acționează în calitate de reprezentant legal, respectiv de tutore al acesteia.

29. În lipsa unei mențiuni exprese care să confirme exercitarea reprezentării în calitate de tutore, simpla asemănare a semnăturii nu este de natură să înlăture viciul privind dovada împuternicirilor procesuale.

30. Din încheierea contestată și din poziția exprimată în ședința de judecată rezultă că reprezentantul persoanei interesate a solicitat scoaterea cererii de pe rol în temeiul art.282 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, invocând pretinsa existență a unei alte modalități de realizare a dreptului pretins.

31. Cu toate acestea, instanța de fond nu s-a pronunțat asupra temeiului invocat de participantul la proces, ci a identificat și a aplicat din oficiu un alt temei juridic, respectiv art.280 alin.(3) și art.267 lit.l) din Codul de procedură civilă, reținând existența unui litigiu de drept.

32. În asemenea condiții, recurentul consideră că instanța și-a asumat în mod inadmisibil rolul procesual al reprezentantului persoanei interesate, completând și substituind argumentele acesteia. Or, principiul contradictorialității și cel al imparțialității instanței exclud posibilitatea ca judecătorul să construiască din proprie inițiativă temeiuri juridice noi în susținerea poziției unei părți, atunci când acestea nu au fost invocate și argumentate de participantul respectiv.

33. Recurentul susține că instanța a confundat existența unei persoane interesate cu existența unui litigiu de drept. Simplul fapt că Demian Maria a fost indicată în calitate de persoană interesată și că aceasta invocă existența unui testament nu transformă în mod automat procedura specială într-un litigiu contencios.

34. Indică că, pentru scoaterea cererii de pe rol, era necesar să se demonstreze existența unui litigiu real, actual și concret cu privire la un drept material și nu doar existența unei opoziții declarative față de cererea petiționarului.

35. Recurentul menționează că cererea depusă de Demean Anton vizează constatarea faptului că, după decesul tatălui său, Demian Andrei, decedat la *****, acesta a intrat în posesia și administrarea bunului succesoral, respectiv a terenului cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,094 ari, amplasat în intravilanul satului Peresecina, raionul Orhei.

36. În opinia recurentului, acest fapt are o valoare juridică independentă și poate fi constatat în procedură specială, întrucât privește conduita sa ulterioară deschiderii succesiunii, iar nu validitatea testamentului și nici stabilirea definitivă a dreptului de proprietate asupra bunului succesoral.

37. Mai mult, recurentul susține că instanța de fond nu a analizat dacă acesta dispune de o altă posibilitate efectivă de a obține documentul confirmativ al faptului juridic invocat. Or, însăși cererea explică faptul că termenul legal pentru acceptarea notarială a succesiunii a expirat, iar notarul nu poate substitui instanța de judecată în constatarea acceptării de facto a succesiunii după expirarea termenului legal.

38. Instanța de fond a reținut că defunctul ar fi testat întreaga avere în favoarea lui Demian Maria, iar aceasta ar deține certificat de calitate de moștenitor, însă, în opinia recurentului, nu a verificat dacă această împrejurare exclude, prin ea însăși, posibilitatea constatării acceptării succesiunii de către fiul defunctului.

39. Susține că existența calității de moștenitor testamentar a unei persoane nu anulează, prin ea însăși, dreptul unei alte persoane interesate de a demonstra acceptarea de facto a succesiunii, în special în condițiile în care acesta invocă exercitarea unor acte de posesie, administrare și conservare a bunului succesoral pe o perioadă îndelungată.

40. Recurentul consideră că încheierea contestată este insuficient motivată. Instanța s-a limitat la concluzia generală potrivit căreia „există litigiu de drept”, fără a indica în concret care este dreptul contestat, care este pretenția materială formulată între părți, ce acțiune civilă concretă ar trebui introdusă și din ce motive constatarea faptului acceptării succesiunii nu poate fi examinată separat de eventualul litigiu succesoral.

POZIȚIA INTIMATEI:

41. La 20 iunie 2026, Demian Maria, în persoana reprezentantului, avocat Nichita Ion, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului, cu menținerea încheierii instanței de fond fără modificări.

42. În motivarea referinței, reprezentantul persoanei interesate comunică că încheierea instanței de fond din 21 mai 2026 este legală și întemeiată, întrucât prima instanță a constatat corect existența unui litigiu de drept incompatibil cu examinarea cauzei în procedură specială.

43. Susține că, potrivit art.280 alin.(3) Cod de procedură civilă, în cazul în care, la depunerea sau examinarea cererii în procedură specială, se constată existența unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, cererea urmează a fi scoasă de pe rol, persoanei interesate explicându-i-se dreptul de a înainta acțiune în procedură contencioasă. În speță, petiționarul nu urmărește doar constatarea unui fapt juridic, ci obținerea unor efecte juridice asupra unei succesiuni deja deschise și aflate în procedură succesorală la notarul Digori Galina, ceea ce presupune existența unor pretenții concurente asupra aceleiași mase succesorale.

44. Reprezentantul persoanei interesate invocă faptul că defunctul Demian Andrei a lăsat Testamentul nr. 8301 din 01 iulie 2010, prin care întreaga avere a fost testată în favoarea lui Demian Maria. În temeiul testamentului, a fost deschisă procedura succesorală, a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor testamentar și au fost identificate bunurile succesorale. Totodată, acceptarea succesiunii de către Demian Maria ar fi confirmată prin Certificatul nr. 1011 din 13 mai 2015, eliberat de Primăria satului Peresecina, raionul Orhei, care atestă intrarea acesteia în posesia și administrarea bunurilor succesorale.

45. În aceste condiții, se susține că între petiționar și moștenitorul testamentar există un conflict privind vocația succesorală și efectele acceptării succesiunii, astfel încât cauza nu poate fi soluționată în procedură specială. Faptul că petiționarul pretinde că a acceptat de facto succesiunea nu poate fi examinat separat de drepturile deja valorificate de moștenitorul testamentar, întrucât constatarea solicitată este susceptibilă să producă efecte asupra drepturilor succesorale ale acesteia.

46. Totodată, se invocă faptul că petiționarul nu a demonstrat imposibilitatea valorificării dreptului pretins pe o altă cale. Procedura succesorală fiind deja deschisă de notarul Galina Digori, iar petiționarul fiind notificat despre existența acesteia, a testamentului și a moștenitorului testamentar, nu există dovada unui refuz al notarului de a examina solicitările petiționarului. Prin urmare, nu este întrunită condiția legală pentru examinarea cererii în procedură specială.

47. În ceea ce privește critica referitoare la depășirea limitelor cererii, se susține că instanța de judecată nu este ținută de calificarea juridică oferită de participanții la proces și are obligația de a determina norma juridică aplicabilă raportului juridic dedus judecății. Astfel, instanța era în drept să verifice din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru examinarea cauzei în procedură specială și dacă existența unui litigiu de drept împiedică soluționarea acesteia pe această cale.

48. Referitor la criticile privind mandatul avocatului persoanei interesate, susține că acestea sunt neîntemeiate și lipsite de suport probator, nefiind de natură să influențeze legalitatea încheierii contestate. Instanța de fond a examinat obiecțiile formulate cu privire la reprezentarea procesuală și a constatat valabilitatea acesteia. În lipsa unor probe concludente privind falsificarea mandatului sau lipsa împuternicirilor legale, simplele presupuneri referitoare la autenticitatea semnăturii nu pot constitui temei pentru contestarea reprezentării procesuale.

49. De asemenea, invocă faptul că recurentul încearcă să prezinte cauza drept una necontencioasă, de simplă constatare a unui fapt juridic, deși, în realitate, solicitarea

acestuia urmărește producerea unor efecte directe asupra drepturilor succesorale ale moștenitorului testamentar. Or, existența testamentului, a procedurii succesorale și a unei persoane care pretinde și valorifică drepturi asupra aceleiași mase succesorale demonstrează existența unui litigiu de drept.

50. Mai susține că petiționarul cunoștea, anterior sesizării instanței, despre existența testamentului, deschiderea procedurii succesorale și existența moștenitorului testamentar, întrucât fusese notificat oficial de notar. În aceste condiții, sesizarea instanței în procedură specială, fără valorificarea drepturilor pretinse în cadrul unei proceduri contencioase, este inadmisibilă atunci când constatarea solicitată este susceptibilă să afecteze drepturile unei alte persoane.

51. În final, reprezentantul persoanei interesate susține că nici expirarea termenului de acceptare a succesiunii nu justifică examinarea cauzei în procedură specială. În cazul în care petiționarul consideră că a acceptat de facto succesiunea sau că deține alte drepturi succesorale, acesta urmează să le valorifice pe calea procedurii contencioase, cu participarea tuturor persoanelor interesate și administrarea probelor necesare.

52. În concluzie, susține că instanța de fond a aplicat corect dispozițiile art.267 lit.l), art.280 alin.(3) și art.282 din Codul de procedură civilă și că încheierea din 21 mai 2026 este legală și întemeiată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

53. Art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

54. Art.426 alin.(2) Cod de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. (3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

55. Art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

56. Ar.267 lit.l) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care, la examinarea cauzei în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

57. Art.279 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la: a) constatarea faptelor care au valoare juridică.

58. Art.280 alin.(1) Cod de procedură civilă, în procedură specială, cauzele se examinează de instanţele judecătoreşti după regulile de examinare a acţiunilor civile, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV şi în alte legi. (3) Dacă, la depunerea cererii sau la examinarea cauzei în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti, instanţa restituie cererea sau o scoate de pe rol printr-o încheiere şi explică petiţionarului şi persoanelor interesate dreptul lor de a soluţiona litigiul în procedură de acţiune civilă la instanţa competentă.

APRECIEREA INSTANȚEI:

59. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil conchide, că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, reieșind din considerentele ce succed:

60. Colegiul judiciar apreciază ca fiind corectă soluția instanței de fond cu privire la scoaterea de pe rol a cererii depuse de petiționarul Demean Anton. Din circumstanțele obiective ale cauzei rezultă cu certitudine existența unui litigiu de drept cu privire la patrimoniul succesoral, fapt care este incompatibil cu examinarea cererii în procedură specială.

61. În speță, instanța de fond a constatat în mod corect că, deși formal petiționarul Demean Anton a solicitat doar constatarea faptului acceptării de facto a succesiunii rămase după decesul tatălui său, Demian Andrei, examinarea acestei cereri este susceptibilă să producă efecte juridice directe și adverse asupra drepturilor succesorale ale Mariei Demian, în favoarea căreia defunctul a întocmit un testament autentic cu nr.8301 din 01 iulie 2010.

62. Astfel, din materialele cauzei rezultă că, Demian Andrei a decedat la *****, având ultimul domiciliu în satul Peresecina, raionul Orhei. Prin testamentul nr.8301 din 01 iulie 2010 defunctul a testat întreaga sa avere în favoarea Mariei Demian. Ulterior decesului tatălui, a fost deschisă procedura succesorală, iar Mariei Demian i-a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor testamentar, împrejurare juridică formală care confirmă existența unei alte persoane care pretinde că deține drepturi succesorale asupra masei succesorale rămase după defunct.

63. În același timp, petiționarul Demean Anton, în calitate de fiu al defunctului Demian Andrei, susține că, după decesul tatălui său, a acceptat de facto succesiunea în termenul legal, prin intrarea în posesia și administrarea bunurilor succesorale, invocând în mod special terenul cu numărul cadastral *****, situat în satul Peresecina, raionul Orhei. Prin urmare, pretenția petiționarului nu se limitează la o constatare factuală izolată, ci vizează direct stabilirea unei împrejurări juridice capabile să modifice componența și titularii drepturilor succesorale asupra aceleiași mase succesorale, concurând cu drepturile moștenitoarei testamentare.

64. În aceste condiții, Colegiul civil constată că între petiționarul Demean Anton și moștenitoarea testamentară Demian Maria există o opoziție juridică reală și un conflict de interese cu privire la drepturile succesorale asupra averii rămase după defunctul Demian Andrei. Or, pe de o parte, Demian Maria își întemeiază vocația succesorală pe testamentul nr.8301 din 01 iulie 2010 și pe certificatul de calitate de moștenitor testamentar eliberat în cadrul procedurii succesorale, iar pe de altă parte, petiționarul Demean Anton invocă un drept propriu născut din acceptarea de facto a aceleiași moșteniri.

65. Prin urmare, chiar dacă petiționarul nu formulează în mod expres în acest dosar capete de cerere privind anularea testamentului tatălui său, contestarea certificatului de calitate de moștenitor sau partajul bunurilor, acest aspect pur formal nu exclude existența

unui litigiu de drept. Esențial este că stabilirea faptului acceptării succesiunii de către fiul defunctului, Demean Anton, ar produce consecințe juridice directe asupra drepturilor succesorale deja invocate ale Mariei Demian. Ca atare, faptul solicitat de petiționar nu poate fi examinat independent de raporturile succesorale conflictuale dintre aceste două persoane.

66. În drept, Colegiul civil reține că, potrivit art.279 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, în procedură specială se examinează cauzele privind constatarea faptelor care au valoare juridică, însă această procedură are un caracter necontencios și este aplicabilă numai în măsura în care constatarea faptului solicitat nu presupune soluționarea unui litigiu de drept. Iar, potrivit art.280 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă, la depunerea cererii sau în procesul examinării cauzei în procedură specială, se constată existența unui litigiu de drept ce ține de competența instanței judecătorești, instanța restituie cererea sau o scoate de pe rol prin încheiere și explică petiționarului și persoanelor interesate dreptul de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă.

67. Rezultă, așadar, că instanța de judecată este obligată să verifice *din oficiu* dacă sunt întrunite condițiile legale pentru menținerea cauzei în procedură specială. În cazul în care constată că prin constatarea faptului se aduce atingere sau se contestă dreptul unui terț, instanța nu poate continua examinarea cererii în procedură specială, ci are obligația legală de a scoate cererea depusă de petiționar de pe rol, îndrumând participanții spre procedura de acțiune.

68. Prin urmare, susținerea recurentului Demean Anton potrivit căreia instanța de fond ar fi putut dispune scoaterea cererii de pe rol numai în cazul în care reprezentantul Mariei Demian ar fi formulat o solicitare expresă în acest sens este eronată. Obligația instanței de a verifica natura raportului juridic și de a sista procedura necontencioasă în caz de litigiu decurge direct din lege și nu depinde de diligența, prezența sau cererile exprese ale persoanelor interesate în proces.

69. În acest sens, instanța nu este ținută de calificarea juridică formală dată de participanți și nici de temeiul juridic indicat de aceștia, fiind obligată să stabilească, în raport cu circumstanțele masei succesorale a defunctului Demian Andrei, dacă sunt întrunite condițiile procedurii speciale. Faptul că reprezentantul persoanei interesate a invocat un anumit temei procedural nu împiedica instanța de fond să constate, din oficiu, existența litigiului de drept substanțial dintre petiționarul Demean Anton și moștenitoarea testamentară Demian Maria.

70. În aceeași ordine de idei, Colegiul civil nu poate reține nici argumentul recurentului Demean Anton potrivit căruia instanța de fond ar fi confundat simpla existență a unei persoane interesate în proces cu existența unui litigiu de drept. Concluzia primei instanțe nu se întemeiază doar pe prezența formală Mariei Demian în calitate de persoana interesată, ci pe analiza înscrisurilor din dosarul succesoral care probează că drepturile Mariei Demian sunt actuale, concrete și vizează exact aceeași masă succesorală pe care petiționarul afirmă că a posedat-o.

71. Prin urmare, obiectul conflictului depășește o simplă constatare abstractă. Miza juridică o constituie efectele acceptării succesiunii de către petiționarul Demean Anton direct asupra drepturilor succesorale lăsate de tatăl acestuia Demean Anton în favoarea

Mariei Demian. Această interferență de drepturi patrimoniale asupra aceluiași teren și acelorași bunuri determină caracterul contencios al raportului și exclude aplicarea procedurii speciale.

72. Nici argumentul recurentului potrivit căruia faptul acceptării de facto de către ultimul are o valoare juridică independentă și poate fi constatat separat de procedura succesorală nu poate conduce la o altă soluție. Deși acceptarea succesiunii este un fapt ce se poate constata judecătorește, această cale este deschisă exclusiv atunci când moștenirea nu a fost acceptată de nicio altă persoană sau când între moștenitori nu există absolut nicio neînțelegere cu privire la componența masei succesorale sau validitatea titlurilor.

73. Colegiul civil subliniază că, în cadrul prezentei proceduri, instanța nu se pronunță și nu validează fondul drepturilor succesorale ale Mariei Demian și nici nu tinde să analizeze prioritatea vocației succesorale a petiționarului în raport cu testamentul defunctului. Scopul verificării efectuate de instanță se limitează strict la stabilirea dacă pretenția petiționarului Demean Anton poate fi soluționată într-un cadru necontencios. Din moment ce stabilirea acceptării de facto a moștenirii de către Demean Anton este de natură să servească drept premisă pentru contestarea drepturilor dobândite de un terț, constatarea incidenței unui litigiu de drept are un caracter pur obiectiv, independent de temeinicia finală a pretențiilor fiecăreia dintre părți.

74. Totodată, argumentul recurentului Demean Anton potrivit căruia termenul pentru acceptarea succesiunii de către moștenitoarea testamentară Demian Maria ar fi expirat sau că aceasta nu ar fi întreprins acțiuni în termen, nu este de natură să înlăture existența litigiului de drept. Din moment ce Mariei Demian i s-a eliberat un certificat oficial de către notar, acest act juridic se bucură de prezumția de legalitate. Verificarea faptului dacă moștenitoarea testamentară a acceptat sau nu moștenirea în termen reprezintă o contestare a legalității actului notarial însuși. Or, o asemenea evaluare nu poate fi făcută unilateral în procedură specială, ci necesită intentarea unei acțiuni civile.

75. În ceea ce privește criticile recurentului Demean Anton referitoare la pretinsa lipsă a împuternicirilor avocatului Nichita Ion, Colegiul civil reține că acestea sunt inoperante în contextul aplicării art.280 alin.(3) din Codul de procedură civilă. Or, obligația de a scoate cererea de pe rol în caz de litigiu de drept revine instanței de judecată din oficiu, fiind o normă de ordine publică ce ocrotește garanțiile procesuale ale terților. Prin urmare, chiar dacă persoana interesată Demian Maria nu ar fi fost reprezentată deloc în proces sau dacă mandatul avocatului ar fi afectat de vicii de formă, simpla prezență în materialele dosarului a probelor scrise (testamentul nr. 8301/2010 și deschiderea procedurii succesorale) constituia un impediment legal de netrecut pentru continuarea procedurii speciale. Astfel, instanța a acționat în temeiul propriului rol activ, iar eventualele neregularități ale mandatului de reprezentare nu pot înlătura sau legaliza o procedură specială acolo unde legea o interzice expres.

76. Prin urmare, susținerile periționarului referitoare la autenticitatea semnăturii de pe mandat, identitatea persoanei care a semnat sau mențiunile referitoare la calitatea de tutore, nu au forța juridică de a modifica natura contencioasă a raportului de drept succesoral și nici nu pot dispensa instanța de obligația de a scoate cererea de pe rol. Or,

temeiul scoaterii cererii de pe rol îl constituie coliziunea de drepturi dintre petiționar Demean Anton și persoana interesată Demian Maria asupra bunurilor defunctului Demian Andrei și nu calitatea sau viciile actelor de reprezentare ale avocatului în acest proces.

77. În același context, Colegiul civil respinge argumentul că prima instanță ar fi depășit limitele solicitării prin aplicarea altui temei juridic decât cel invocat de reprezentantul persoanei interesate, dat fiind că aplicarea corectă a legii este atributul exclusiv și obligația a judecătorului. Faptul că instanța, la caz, a reținut o altă normă procesuală nu înseamnă că aceasta a preluat rolul uneia dintre părți, ci reprezintă exercitarea legală a funcției de judecată.

78. Subsecvent, Colegiul civil reține că recurentul Demean Anton nu a indicat și nu a probat care dintre concluziile primei instanțe referitoare la existența testamentului tatălui său, deschiderea procedurii succesorale și existența certificatului de calitate de moștenitor ar fi false sau neconforme cu realitatea din dosar. Criticile petiționarului s-au concentrat exclusiv pe interpretarea regulilor de procedură, lăsând neatinse faptele obiective care generează conflictul de interese.

79. La acest capitol, Colegiul civil notează că motivarea recursului trebuie să conțină indicarea concretă a erorilor de fapt sau de drept comise de judecător și demonstrarea modului în care aceste erori au deturnat soluția spre una ilegală. Simpla exprimare a nemulțumirii sau a dezacordului față de soluția instanței nu este suficientă pentru casarea unei hotărâri judecătorești.

80. În speță, argumentele formulate în recurs de către Demean Anton nu răstoarnă concluzia corectă a primei instanțe privind existența unui litigiu de drept. Faptul că recurentul insistă că solicitarea sa este pur faptică este contrazis direct de normele Codului civil privind efectele acceptării moștenirii, care produc schimbări instantanee în dreptul de proprietate asupra bunurilor, inclusiv asupra terenului din satul Peresecina, raionul Orhei, bun care prin testament a fost lăsar Mariei Demian.

81. În consecință, Colegiul judiciar constată că prima instanță a apreciat corect natura raportului juridic dintre persoanele interesate și, în limitele circumstanțelor deduse examinării, a stabilit că soluționarea cererii presupune existența unui litigiu de drept. Întrucât un asemenea litigiu nu poate fi soluționat în procedură specială, instanța a aplicat în mod corespunzător prevederile art.267 lit.l) coroborate cu art.280 alin.(3) Cod de procedură civilă și a dispus scoaterea cererii de pe rol, explicând dreptul persoanelor interesate de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă.

82. Prin urmare, Colegiul civil nu constată existența unor temeiuri legale sau a unor încălcări procedurale care să justifice casarea încheierii contestate. Criticile formulate de Demean Anton reprezintă doar o interpretare eronată a normelor care reglementează procedura specială.

83. Reieșind din faptul că încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 21 mai 2026 a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și în deplină concordanță cu circumstanțele succesorale ale defunctului Demian Andrei, Colegiul civil ajunge la concluzia că recursul declarat de Demean Anton, prin reprezentant, urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii atacate.

84. Conducându-se de prevederile art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, completul de judecată al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord, -

CU UNANIMITATE DE VOTURI,

D E C I D E :

Se respinge cererea de recurs declarată de Demean Anton, în persoana reprezentantului, avocat Astafiev Valeri.

Se menține încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 mai 2026, în cauza civilă, la cererea depusă de petiționarul Demean Anton, persoane interesate Demian Maria, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Administrare Fiscală Centru, cu privire la constatarea faptului juridic al acceptării succesiunii și locul deschiderii ei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecător Stanislav Grosu

Judecători Mariana Sajin

Alina Țihonschi